

Wat is een slikstoornis?

Verslikken
(bijv. in de koffie)

Moeite met vaste voeding: kauwen of bijv. brood blijft in de keel steken

Moeite om speeksel op tijd weg te slikken

Moeite met pillen slikken

DGO 2025 Radboudumc

7

Risico's en gevolgen

- Verslikpneumonie (longontsteking)
- Onbedoeld gewichtsverlies
- Afhankelijkheid van andere voeding
- Minder meedoen aan activiteiten

BMI < 18,5

Nasogastrische tube
Oesophagus
Stomach

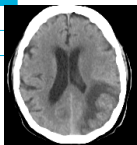

DGO 2025 Radboudumc

8

Neurologisch	
neurovasculair	• beroerte
neurotrauma	• hersentrauma
neurodegeneratief (hersenziekten)	• dementie, o.a. ziekte van Alzheimer, • ziekte van Parkinson • atypisch parkinsonismen: MSA, PSP • multiple sclerose • ziekte van Huntington
neuromusculair (spierziekten)	• amyotrofische lateraalsclerose • myotone dystrofie • myasthenia gravis • OPMD, FSHD, IBM
verstand. beperking	• CP, syndromen

DGO 2025 Radboudumc

9

Niet-neurologisch	
oncologisch	• hersentumor • mondholte-/orofarynx/hypofarynx tumor
laryngologisch	• larynxtumor, totale larynxextirpatie • globusgevoel
respiratoir	• invasieve beademing/intensive care • COPD; hoesten
reumatologisch	• sclerodermie, syndroom van Sjögren

hoofdhalskanker.info

DGO 2025 Radboudumc

10

En veroudering?

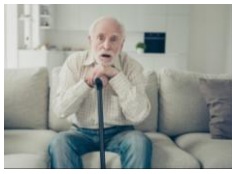

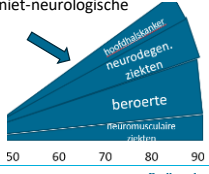

Image from: <https://www.austrianagingagenda.com.au/execute/call-to-better-support-older-women-to-remain-at-home/>

DGO 2025 Radboudumc

11

- Veroudering is géén ziekte.
- Presbyfagie is normale veroudering (vertraging) van het slikken, maar géén dysfagie.
- Slikstoornissen komen méér voor bij ouderen
 - door de toename neurologische en niet-neurologische oorzaken.

50 60 70 80 90

DGO 2025 Radboudumc

12

Hoofddoel interventies bij dysfagie

Intake van vocht en voeding is, ongeacht de oorzaak van de slikstoornis:

- voldoende
- veilig
- efficiënt
- en wat de persoon met dysfagie graag eet en drinkt.

M.u.v. terminale fase

DGO 2025 Radboudumc

13

Slikbehandeling

Educatie

Compensatie

Kracht-training

Vaardigheids-training

Aangepaste consistenties

Afhankelijk van :

- etiologie, herstel mogelijkheden of ziekteprogressie
- co-morbiditeit, fysieke en cognitieve mogelijkheden
- Steun van mantelzorgers

Radboudumc

14

Voedingsconsistenties aanpassen

Verslikken?

Moeite met slikken?

DGO 2025 Radboudumc

15

International Dysphagia Diet Standardisation Initiative

For all ages, swallowing disorders, cultures and disciplines

Doel: patiëntveiligheid bij overdracht of rapportage van de best geschikte consistenties op dat moment.

DGO 2025 Radboudumc

16

Internationale classificatie

Vaste voeding
Zachter wanneer:

- kauwen of slikken te lastig of teveel energie kost
- voedsel in de keel blijft steken.

Vloeistoffen
Dikker om verslikken te voorkomen.

kan melk, honing, pudding dikkenz.

DGO 2025 Radboudumc

17

Tests

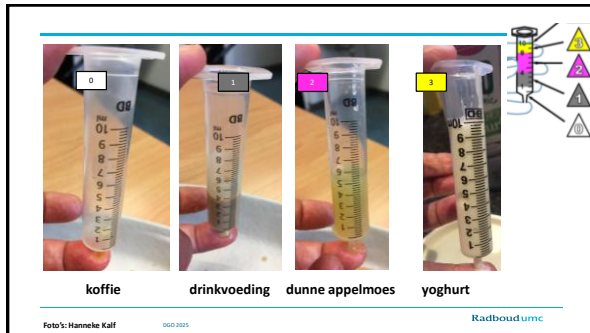
Vloeistoftest

Vorkdruktest

Vorkdruppeltest

DGO 2025 Radboudumc

18

19

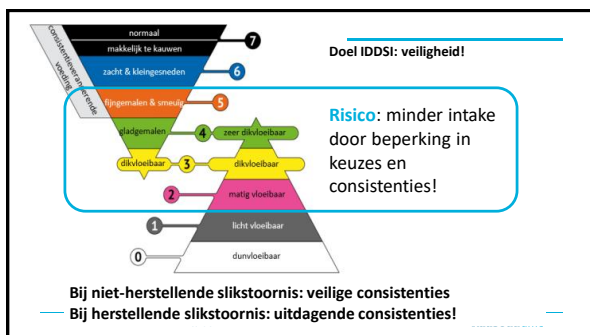
20

21

22

23

Gevolgen dus niet eenduidig

"... no convincing evidence that thickened liquid or texture modified diet prevent death or pneumonia, nor improves the quality of life, nutritional status, or oral intake in individuals with OD."

Hansen et al., 2022. *Clinical Nutrition* ESPEN 49, 551-559.

In het bijzonder bij mensen met dementie

There is a **lack of evidence** for people living with dementia and in residential care facilities that **TMF improves clinical outcomes** such as aspiration pneumonia, nutrition, hydration, morbidity, and mortality. Adverse effects including poorer energy and fluid intake were identified.

Painter et al. *Clinical Interventions in Aging* 2017;12:1193-1203
Flynn et al., 2018. *Cochrane Database of Systematic Reviews*, Issue 9 CD011077.pdf (nih.gov)

DGO 2025 Radboudumc

24

